

**BIJZONDERE GEDELEGEERDEN
STATEN VAN ARUBA**

Aan: Aan de Voorzitter van de Vaste
Commissie Koninkrijksrelaties de heer
P. Rosenmöller
Binnenhof 22
2500 EA Den Haag

postbus@eerstekamer.nl

Ons kenmerk: US/20-21/

Oranjestad, 26 mei 2021

Onderwerp: verzoek schriftelijke zienswijze bijzondere gedelegeerden Aruba

Geachte heer Rosenmöller,

De bijzondere gedelegeerden van Aruba hebben kennisgenomen van uw verzoek inzake hun standpunten over het voorstel van Rijkswet Koninkrijksgeschillen (099 (R2114)) zoals zij deze tijdens een besloten informeel overleg dat op 25 mei heeft plaatsgevonden tussen hen en leden van de vaste commissie Koninkrijksrelaties van de Eerste Kamer hebben verwoord.

Tijdens voornoemd overleg hebben de bijzondere gedelegeerden van Aruba gesteld dat het huidige voorstel van rijkswet niet aan de drie onlosmakelijk aan elkaar verbonden principiële uitgangspunten, die de vier parlementen van het Koninkrijk in januari en vervolgens in mei 2015 zijn overeengekomen, nakomt, te weten:

1. dat de Hoge Raad of een onafhankelijk gemeenschappelijk hof voor de geschillenbeslechting of een Hoge College van Staat belast zou worden met de geschillenbeslechting van het Koninkrijk; en,
2. dat de geschillenbeslechting zich uitstrekt tot strikt juridische geschillen met betrekking tot statutaire bepalingen; en,
3. dat deze geschillenbeslechting moet plaatsvinden middels een bindende uitspraak van dat orgaan.

Op 8 oktober 2015 heeft Kamerlid van Laar in de Tweede Kamer een motie ingediend om voornoemde uitgangspunten van de het IPKO mee te nemen in de verwezenlijking van een breed gedragen Geschillenregeling. Deze motie is op 13 oktober 2018 door de Tweede Kamer aanvaard met 94 stemmen voor en 56 stemmen tegen.

Van deze principiële beginselen is Aruba nooit afgeweken. Uitgaande hiervan kunnen de bijzondere gedelegeerden van Aruba zich niet vinden in het voorstel van Rijkswet Koninkrijksgeschillen zoals die er nu ligt omdat het niet aan alle drie voornoemde principiële uitgangspunten voldoet en derhalve onvolmaakt is.

Er wordt geen invulling gegeven aan de bindende uitspraak van het onafhankelijk orgaan en de aangebrachte bezwaren tegen bindende uitspraken van een afdeling van de Raad van State inzake geschillen binnen Koninkrijksverhoudingen, is voor hen niet duidelijk. Evenals het feit dat de huidige constructie van de Geschillenregeling de overmacht van de ministerraad van het Koninkrijk ongewijzigd laat hetgeen inhoudt dat de landen, vertegenwoordigd door hun respectievelijke Gevolmachtigde Ministers, in de minderheid zullen blijven verkeren ook ten aanzien van zuiver juridische geschillen en de interpretatie ervan.

De perceptie dat het onderhavige voorstel van rijkswet op een redelijk draagvlak van alle partijen kan rekenen dient verholpen te worden. Grotendeels berust deze op het feit dat de Rijkswet met een meerderheid in de Tweede Kamer werd aangenomen en op het feit dat een amendement van de leden Thijsen van Dam, van Raak en Bosman (amendement van het lid Thijsen cs.) brede steun in de Tweede Kamer heeft gekregen.

Ter verduidelijking dient gesteld te worden dat het voornoemd amendement een alternatieve versie was van het oorspronkelijk amendement van het lid Thijsen. Het oorspronkelijke amendement van het lid Thijsen kon niet op politieke steun rekenen en is binnen een zeer kort tijdsbestek aangepast en vervolgens door de leden van Dam, van Raak en Bosman medeondertekend. Na kennisneming van het resultaat van de consultatie met de Raad van State d.d. 19 september 2019, is gebleken dat het oorspronkelijke amendement van het lid Thijsen in lijn liep met de zienswijze van de Raad. Herhaald dient te worden dat de Raad van State zich heel kritisch over het aanvaarde amendement en hiermee ook het gewijzigd ontwerp heeft uitgesproken en deze als “zeer ongewenst” heeft beschouwd.

De in 2015 gemaakte afspraken worden niet nagekomen en de landen kunnen geen genoegen nemen met een gebrekkig instrument. Het laatste wordt ook door enkele vaste commissieleden en de regering zelf bevestigd in het verslag en de memorie van antwoord behorend bij het voorstel van rijkswet, waarvan de werking en effectiviteit aan de loop der tijd wordt overgelaten.

De bijzondere gedelegeerden van de Staten van Aruba zijn de mening toegedaan dat het steunen van een geschillenregeling dat niet voldoet aan de drie principiële beginselen, omwille van het naleven van politieke en constitutionele verantwoordelijkheden en het nakomen van gemaakte afspraken (amendement Wever/Thijsen (32 213 (R1903) en motie

Yrausquin/Herdé (32 213 (R1903) niet het juiste uitgangspunt is. Bovendien wordt de geschillenregeling zoals bepaald in dit voorstel van Rijkswet niet ondersteund door drie van de vier partijen de Rijkswet en ook niet door de Raad van State.

Hoogachtend,

Mr. J.E. Thijsen
R.S. Croes, LLB
Mr. drs. R.A. Arends